

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

78. évfolyam, 152. szám
1988. június 27., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Központi feladatok, helyi teendők

Egy hónappal ezelőtt fejeződött be az MSZMP országos értekezlete, amelynek munkáját a hazai és a nemzetközi közvélemény rendkívüli érdeklődése kísérte. A pártértekezlet magas fokú politikai kultúrával, szenvedélyesen és felelősséggel vitatta meg társadalmunk legidősebb kérdéseit, és hozta meg döntéseit. Összegezte azt a vitát, amelyet a pártban és a társadalomban közel másfél esztendeig folytattunk, és választ adott azokra a kérdésekre, amelyek ennek során megfogalmazódtak. Mind a politikai, mind pedig személyi döntéseiben messze figyelembe vette a párttagok, a pártbizottságok és testületek javaslatait, ami egyben azt is jelenti, hogy a pártértekezlet határozott ugyan, de a döntés tartalmát maga a párttagság alkotta meg az említett viták során. Mindez azt is igazolja, hogy az MSZMP érett, felelősen gondolkodó párt, amely képes súlyos helyzetben is a folyamatok élén haladni.

A pártértekezlet döntéseit a párttagság és a társadalmi közvélemény kedvezően fogadta. Higgadtabbá, nyugodtabbá vált a közhangulat, erősödött a párt egysége, fokozódott a párt iránti bizalom. Ugyanakkor, továbbra is jelen van politikai közéletünkben a várakozás, amelynek tartalma a „hogyan tovább” kérdésében ölt testet. „Mit fog csinálni az új vezetés, milyen konkrét intézkedések születnek a továbbra is élő problémák megoldására?” — kérdezik sokan.

A közélet kérdéseiről érdeklődő emberek többsége világosan látja — amit a politikai vezetés is hangoztat —, hogy a pártértekezlet csak a politikai és személyi feltételeket teremti meg a gazdasági és politikai reformfolyamat meggyorsításához. Elindultunk egy úton, amelyen még sok megoldandó feladat áll előttünk, és ez álhatalosságot, következtességet, összefogást, nem utolsósorban időt igényel valamennyiunktól.

A Központi Bizottság június 23-i ülésén elfogadta azt a programot, amely — a pártértekezlet állásfoglalását „apró pénzre váltva” — konkrétan megfogalmazza a párt központi szerveinek feladatait a következő másfél-két évre, lényegében a XIV. kongresszusig.

Ebből a dokumentumból két dolog feltétlenül kitűnik. Az egyik, hogy ez a program a központi szervek feladatát, és egyetlen szót nem tartalmaz a pártbizottságok és párt-alszervezetek teendőiről. A másik, hogy sorra vesz minden olyan témát, amellyel kapcsolatban a központi szervek megbízást kaptak a pártértekezlettől. A Központi Bizottság munkabizottságokat küldött ki, amelyeknek az a feladata, hogy — például — tájékoztassák az elmúlt évtizedek politikai gyakorlatának összefüggő folyamatait, az idők erényeit és hibáit, ennek okait. Mindezek ismeretében, dolgozzák ki a párt új programját, rajzolják meg a jövőképet. Tegyenek javaslatot a párt új szervezeti szabályzatára, és ezzel párhuzamosan, részleteiben is munkálják ki a párt korszerű belső működési rendjét. Külön-külön javaslat készül a pártban belüli választási rendre, az elvi-politikai irányítás értelmezésére, és ezzel összefüggő gyakorlatra, a pártban belüli politikai nézetkülönbségek kezelésére, a viták tartalmi és formai kérdéseire, a döntés után ki-sebbségben maradt vélemények gondozására, a párt szervezeti felépítésére, különböző szintű szerveinek és szervezeteinek feladatkörére, munkamódszerére stb. Foglalkozni fog a Központi Bizottság a politikai munka nyilvánosságával, a társadalmi gazdaságpolitikai koncepciók kidolgozásával, és több olyan társadalompolitikai kérdéssel, amelyek a testület feladatkörébe tartoznak.

Az említett feladattervben a Központi Bizottság ajánlásokat tesz az állami szerveknek olyan feladatok elvégzésére, mint például az Alkotmány felülvizsgálata; a választójogi törvény módosítása; a gyűlékezésszabályzatról és egyesülési jogról szóló törvény megalkotása stb. De szükségesnek tartja a Központi Bizottság, az Országgyűlés, a Kormány és a tanácsok feladatkörének és működési rendjének továbbfejlesztését, heyenként szervezeti átalakítását is.

A teljesség igénye nélkül, jelzésszerűen soroltam fel a Központi Bizottság által elhatározott, rövid időn belül megvalósítandó teendőket. Szinte valamennyi döntésre előkészített javaslat előzetesen pártvitára vagy társadalmi vitára kerül, így a párttagok és az állampolgárok véleményét mondhatnák róluk, módosíthatják, kiegészíthetik azokat.

Visszatérnek azonban arra a már előbb említett tényre, hogy a Központi Bizottság feladatterve központi program, és nem szabályozza a pártbizottságok és pártbizottságok dolgát. Jóllehet, a párt minden szerve számára elgigázó jelleggel bír, de kötelezővé nem tesz semmit. A Központi Bizottság abból indul ki, hogy a pártbizottságok és pártalapszervezetek — a pártértekezlet állásfoglalása alapján és a KB feladattervét figyelembe véve — maguk döntsék el, hogy mit akarnak tenni saját területükön a pártértekezlet állásfoglalásának érvényesítésében, megvalósításában. Hiszen az önállóság biztosításának ez a gyakorlata szintén a pártértekezlet következménye, egészen pontosan a pártbizottságok és az alapszervezetek jogos igényére épül.

Mindemellett — úgy vélem — a területi sajátosságok által meghatározott feladatok mellett, vannak olyanok, amelyek általánosanként jelentkezhetnek a pártban, és ezért érdemes erről említést tenni.

A társadalmat, de különösen a pártot ma a felfokozott politikai érdeklődés és a politizáló készség jellemzi, s ez jó alap ahhoz, hogy valóban politizáló és ne ügyintéző párt legyünk. Fontos tehát, hogy a párt vezetői és aktivistái oly módon is segítsék ezt a folyamatot, hogy vállalják a megfogalmazott kérdések megválaszolását, az elhangzó vélemények erősítését, vagy a velük szembeni vitát. Minthogy a kérdések és vélemények sokszínűek, ennél fogva nem lehetnek előre elkészített válaszaink vagy ellenérveink. A párt aktivistáira és választott testületeire tehát az a sajátos feladat hárul, hogy — politikai ismereteiket, tájékozottságukat napra kész állapotban tartva — vállalják a nézetek ütköztetését, a kulturált vitát, a folyamatok és jelenségek magyarázatát. Ez persze magában rejti a tévedés lehetőségét is, amelyet ugyancsak vállalni kell.

Ma is, de a jövőben még inkább hozzá kell szoknunk ahhoz, hogy a pártban nincs, és nem lesz minden kérdésben nézetazonosság. Nagy hibát követnénk el, ha a nézetkülönbségeket tagadnánk, valamiféle módon kizárnánk azokat. Ez megölné a vitát, kioltaná azt a kohót, amelynek tüzeiben tisztul a politika. Örüljünk tehát a különböző nézetek megjelenésének, mert ez egyrészt szabadabb politikai légkört jelent, másrészt tükrözi az objektív valóságot, megóvja a politikát a torzulástól.

Csak a napi gyakorlat vezethet el oda, hogy megtanuljuk az egyszerűnek tűnő, ám valójában bonyolult kötelességünket: Vitázni és dönteni! A vita során kiderül, hogy mely vélemény azonosul a többséggel. Lesznek, akik kisebbségben maradnak nézeteikkel. A többségi akarat természetesen rájuk nézve is kötelező, de ez nem jelentheti a kisebbség elmarasztalását, bármiféle megkülönböztetést. Már csak azért sem, mert lehet, hogy aki ma valamely kérdésben a többséggel tartozik, holnap egy más témában kisebbségben maradhat. Történelmi tapasztalat, hogy győztes eszmék, sikeres politikai programok soha nem többségi akaratként születnek, hanem — ha igazak voltak — azzá fejlődtek. Már csak azért sem szabad a kisebbségi véleményt egyszer és mindenkorra „megöltnek” tekinteni.

A párt tagjainak azonban nemcsak a párt keretei között, hanem — és talán még nagyobb súllyal — a pártban kívül is politizálniuk kell. Ehhez erőt és érvanyagot nyújt számunkra a pártértekezlet szelleme, az állásfoglalás dokumentuma, amit éppen ezért mindannyiunknak alaposan tanulmányoznunk, értelmeznünk és képviselnünk kell.

Petrovski István,
az MSZMP KB osztályvezetője

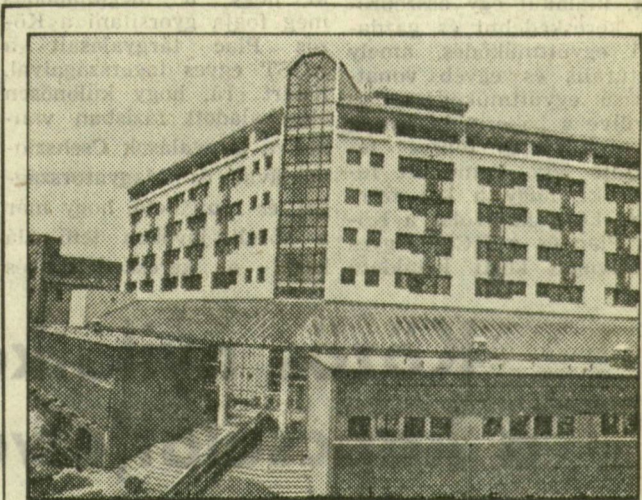
Jókai utca 7.

A közelmúlthól itt feledett ház

A Nagyáruháza tömbje véletlenül sem nevezhető építészeti sikernek, Szeged ékességének. A benne dolgozó kereskedők tudnák sorolni a szakmájuk művelését gátló fogyatékosait. A valamikor meghitt hangulatú Jókai utca elleni merénylet pedig most, az építőipar kerítéseinek elbontásakor vált nyilvánvalóvá. Az egyik oldalom a századforduló szép (ha már kopott is) ornamentikus házai, s másikon pedig a fantáziátlan óriás téglák.

Az új 6 emeletes lakóház legfelső gangjáról nagyon szép a kilátás a városra. Persze, ha Kiskörút egy elég hosszú szakaszáról felfelé nézegetünk, már sokkal rosszabb lesz a hangulatunk. Az új egyetemen csaknem teljesen eltakarja a dómot. Ez a magasság nem idevaló. Volt egykoron egy koncepció: minél olcsóbban, minél nagyobb számú lakást... Igen, ennek a területnek a beépítéséről valamikor a 70-es évek közepén-elején született döntés. A tervezést akkor a fővárosi Buvatira bízták. Információgyűjtésem során nagyon sokan elmondták — szerintük — mekkora hátránya volt a távtervezésnek. A legtöbb az építészeti lokalpatriotizmust igen nagyszéptőrtőnek vélik. Ha az, akik az asztalán a rajzok születnek, nem szembesül majd naponta testet öltött szellemi termékekkel, akkor az egyhangúságot esetleg csak a francia erkélyek oldják és a gyenge bizonyítvány magyarázatul jön: „De a formai egyhangúságot elfedi a Mediterránura jellemző harsogóan világos szín.”

De lépünk be a lakásokba! Darvas Tamással, az építésvezetővel szemlélődünk. Ötvenhárom négyzetméteren 1 plusz 2 szoba, külön fürdőszoba és külön WC, no meg a gardrób is beépítve — ez ám a búvészmutató. A lakóhelyiségek számának elhatárolásakor is a tervezésben a mennyiségi szemlélet uralkodott. Lakhatóság, helykihasználás — ezekkel a ma alapvető fogalmakkal ugyan ki foglalkozott? A kivitelezés technológiája sem telitalálat. Most például a szerkezet sajátosságai miatt voltak kénytelenek a fűtés csöveit a falaktól viszonylag távol vezetni. De nemcsak a csövek csipegetnek el a lakótérből. A konyhában az asztal olyan helyen van, ahol aligha lesznek családi vasárnapi ebédek, még akkor sem nagyon, ha a társadalom legkisebb sejtje csak kétfágú. A fürdőszobát átéri a kád. Természetesen ember legfeljebb csak lábmosónak, vagy zuhanyzóként csak használni, mert ha netén beleül, akkor csupán szárazfűrdőt vehet. Lehetetlen, hogy víz is elérjen mellé. A konyhával szembeni szoba étkezőnek, esetleg dolgozószobának alkalmas. Az ajtó mögött nagy, mindenképpen nagy a holtér. Ha a gardrób nem a folyosón van, hanem az egyik szoba falán, akkor vagy két négyzetméter hasznos teret visszanyerhetünk volna. A Jókai utca felőli szomszédos 2 szobát sem kellett volna talán egy

A Nagyáruháza mögötti lakókocka 60 lakásába csak az elmúlt két hétben költöztek be a bérlők. Egészen biztosan örömet is okozott az új otthon sokaknak. Erre a legtöbbet éppen eleget vártak. Már a kiutalásokat is rég kézhez kapták. Sajnos, ez a ház modell lehet arra, hogy a régi (vagy nem is olyan távoli) hibák a mára, sőt, a következő idősakra is nagy súllyal nehezedenek rá. A koncepció alaposan megváltozott e ház építése óta. A döntéshozók többsége — szerencsére — már messzire került valamikori beosztásából. De bátortalan, felületesség, vezetői nemtörődomség miatt, végül is, felépült ez a ház. Mi, és utódaink évtizedek során át kerülgötjük, hatvan család pedig ráadásul lakik benne.

merev fallal osztani. A legfelső szinten igazán szépek a kályhák. Egymástól nincsenek elhatárolva. Nem kell bátorság a szomszédokba való átlépéshez. Nem akarok tippeket adni feltételező férjeknek-feleségeknél, de ha az erkély oldaláról a színek zék gyorsan kopik, akkor valaki nem porukrot kérni jár át. Van egy csodálatos tenispálya nagyságú erkély az első lakószinten. Ezt a véletlen szülte tán. A vámosok tanácskozájának a tetőzetét valahogy meg kellett oldani. Ez az erkély egyetlen lakásnak az értékét nagyon megemeli. (Hogy ki kapta ezt? Az már esetleg egy következő írás témája lehet. Nem sorsolták...)

Darvas Tamás mutatja sorra, hogy milyen apró ötletekkel próbálták az építők jobbítani a tervet. Belépő a kádba, vasél a könnyen letörő folyosói sarkokra, nyitható ajtó az esetleg meghibásodott vízvezetékhez. A lakók pedig azt sorolják, hogy túl nagy léket vágott az asztalos az ajtóba a zárnak, csúnyán faragta a műanyagot a villanyszerelő. valamelyik mester összetaposta

a világos padlószőnyeget. Ezek pedig már az építőipar valamikori kivételezett helyzetének maradványai. Az évtizedekig romlott igényességet, munkafegyelmet 1 év alatt a Délépnél nem sikerült kifogástalanná tenni.

A ház üzemeltetője, az IKV ezen az épületen hihetetlen alaposan igyekezett a szabályok, szabványok, előírások alpontjait is betartani. A legutóbbi sokot számukra a Kossuth sugárút 10–12. alatti ház használat közbeni bajai okozták. Így nagyon lassan mentek a dolgok. Mást ne írjunk: a télen folyamatosan fűtött, akkor éppen igazi üzemeltető nélküli, természetesen lakatlan Jókai utca 7. többször „elűszott” a meleg vízben.

Jókai utca 7. Elhibázott döntések. A váltás nehézségei. Három tömondat, egy modell. A házszám helyettesíthető jelenünkben és nemcsak épületek megjelölésével. A régi döntéseket pedig még a megvalósítás előtt, vagy közben kritikus mai szemmel felül kell vizsgálni.

Böle István

Magyar sugárforrás kobaltágyúhoz

Már országunkban is elő lehet állítani a kobaltágyú sugárforrásait, amelyeket eddig külföldről szereztek be. A Magyar Tudományos Akadémia Izotóp Kutató Intézetében, az általuk kidolgozott technológiával, külföldi alapanyagból teleterápiás kobalt-60 sugárforrást készítenek. A kísérleti gyártást márciusban fejezték be, s a napokban megkezdtek az új sugárforrások beszerelését.

Az első ilyen jellegű hazai sugárforrással a budapesti Országos Onkológiai Intézetben és a Weil Emil Kórházban, valamint a győ-

ri, a miskolci és a pécsi kórházban levő kobaltágyút töltik föl. Amint az intézet kutatói elmondták, ha lehetőleg adódik további alapanyag-vásárlásra, az intézet a jövőben elláthatja sugárforrással az ország gyógyintézeteiben levő mind-egyik kobaltágyút. Így sokkal kevesebb devizát kell fizetni, mint ha az egész sugárforrást nyugati országból vásárolnánk. Az Izotóp Kutató Intézet ezzel a legújabb kutatási eredményével jelentős mértékben segíti a magyar gyógyászatot.